

TIJDSCHRIFT
VAN HET
NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

5^e Jaargang

AMSTERDAM
G. THEOD. BOM EN ZOON
1897

Gemengde Berichten.

Gildebrief van Tiel, 1475.

Een mijner vrienden, de heer G. J. Brenkman te Aalst bij Lienden, bezit een achttiende-eeuwsch afschrift van een gildebrief, „gegeven in 't jair ons Heren Dusent vier hondert vyff ende tsoeventich op ten sonnendach in der vasten Judica”, behelzende de stichting van „een bruederscap ind susterscap in die eer Gods onser liever vrouwen in des heiligen sacraments bynnen der Stat van Tiell.”

Achter deze copie is gevoegd eene „ophelderinge van desen brieff”, waaraan wij het volgende ontleenen, dat voor de kennis der muntzaken niet van belang ontbloot is.

„Ibid. lin. 9 enz. wordt gesprooken van *vlemschen* en *bodtdragers*, waer omtrent staet te letten

Dat een *olde vlemsche*, een *bodtdrager* en een *eesels braspenninck*, even veel gelden, en dat een yder gewaerdeert wordt op een stuyver Brabants, dat is na onze hedendaegsche munt op anderhalven stuyver, siet het Extract uyt de negende Rekeninge van

Johan Gerbrandts, vervattende eene declaratie van de munten, soo als de Rentmeesters in de Graeffschap Zutphen en op Veluwen de domayne en Thinsen ontfangen, in druk uytgegeven door den heer Schrasert de Censu Dominico et Conventionale pag. 173 en 175.

Dog met de *Vleemschen* en olde *Bodtdragers* is het gelegen geweest als met alle de andere geldt-specien van wat natuur die ook souden moogen weesen, dewelke op alle plaetsen gelyck ook in alle tyden niet op een ende deselve prys en valeur gebleven syn.

In het Bisdom van Utrecht is eenen *ouden bodtdraeger* in het jaer 1490 gewaerdeert op 12 witkens, dat is na onse hedendaegsche munt op 12 oirtkens, off anderhalven stuyver, siet Frans Mieris, beschryvinge der Bisschoppelycke munten, pag. 265.

By Simon van Leuw. Cens. Forens lib 2 cap. 18, n. 15 en in syn Rooms Hollands Regt 2 boeck 13 Deel n°. 21-22 wordt eenen *Bodtdraeger* gewaerdeert op eenen stuyver, waer van de twee soo veel doen als drie Hollandtsche Leuwen.

In Gelderlandt is volgens eene ordonnancie van Hertog Reynoldt, noyt met den druck gemeyn gemaakt, en waer van het origineel berust op de brandtkaemer der stadt Arnhem in de laede sub N°. X Anno 1402 den dubbelen *bodtdraeger* gewaerdeert op twee grooten dat is eenen stuyver, na onse munt, ende den halven off enkelden op eenen groot, dat is na onse hedendaegsche munt eenen halven stuyver.

In sekere oude met de hand geschrevene aente-

keninge in originali onder my berustende, wordt omtrent het jaer 1580 off 1590 een *bodtdraeger* ge-waerdeert op een blanck ende een *olde bodtdraeger* op een ende een halve stuyver.

In de Rekeningen wegens het Convent van Westroyen 1) over de jaeren 1616, 1617, 1618, 1619 worden 27 *bodtdraegers* jaerlycks betaelt met 19 stuyvers ende een halff, dat is met 39 grooten off 156 duyten na de hedendaegsche munt; waer uyt blykt, dat yder *bodtdraeger* doen ter tijdt, tot Thiel is worden verrekent tegens 5 duyten en $\frac{21}{27}$ ste gedeelte van een duydt off korter $\frac{7}{9}$ gedeelte.

Dat een *olde vleemsche*, een *old butgen* ende een *bodtdraeger* van een ende deselve valeur syn geweest geldende dan eens een Groot off halve stuyver en dan eens eenen stuyver, blyckt niet alleen uyt de hier boven aengehaelde negende Rekeninge van Johan Gerbrants, maar ook uyt vergelijkinge van seker extract uyt een oudt boek, met de handt geschreven, vervattende de Thinsregten van het Furstendomb Gelre en Graeffschap Zutphen en berustende op de Provinciale Rekenkaemer, welk extract in druck is uytgegeven door den Heer Johan Schrassert de Censu Dominico et conventionale pag. 171.

Op gelijke manier wordt ook in den Landbrieff van Veluwen, door Hertog Carel Anno 1532, uytgegeven een aldt Butgen in waerdye gelyck gestelt met een *alden vleemsch*, siet het groot Gelders Plaetb. 1. Append. col. 147, lin. 44 en 45.

---

1) Het Convent van Westroyen is het klooster Westeroyen bij Tiel.

Bij sententie van het Hoff van Gelderland de dato den 9 May 1622 is verstaen dat een *butken* betaelt moet worden met een halven stuyver, tusschen Wichboldt de Rode van Hekeren en Wilhem Baerken Dog staet te letten dat een *Vleemsche Gulden*, waer van in desen brieff doorgaens gewaegt wordt, veel hoger in waerdye is geweest, als een *Vleemsche* off *olde vlemsche*, waer op tot voorkominge van misverstant wel moet worden gelet.

Want in sekere ordonnancie Anno 1517, by Hertog Carel van Gelder en de Hooftsteden Nimmegen, Ruremunde, Zutphen en Arnhem beraemt: te vinden op de brandtkaemer der stad Arnhem in de laede getekent N°. X en noyt gedrukt, worden de *Vleemsche* 1) gestelt op 22 grooten, dat is, na onse heden-daegsche munt op 11 stuyvers.

Hoewel in een oude aentekeninge by my in originali berustende, staet aengetekent, dat den *vleemsch gulden* gegolden heeft 5 stuyvers. Nota Bene. dit geschrift was geschreven tusschen de jaeren 1580 en 1590.”

HILVERSUM,

J. E. TER GOUW.

Aanvulling DIRKS, *Ned. Penningen* 1813,63.

1849. 17 Maart.

Overlijden van Z. M. Koning Willem II te Tilburg

Vz 's Konings rechtsgewend hoofd, omschrift in parelrand:

WILLEM II KONING

DER NED. G. H. V. L.

1) Hier is bepaald uitgelaten het woord *gulden*.

Kz. In het veld een gothische W gedekt door de koninklijke kroon, omschrift in parelrand:

* GEBOREN 6 DEC 1792 * OVERLEDEN 17 MAART 1840 (Sic?)

Koper verguld, gr 19¹ m.M. Mijne collectie.

1863. 1 en 2 Augustus.

Feesten van den Antwerpschen Handel, bij gelegenheid van het tot standkomen van het traktaat van 19 Juli 1863, houdende vrijverklaring van de Schelde.

Vz. Linksgewend hoofd van Leopold I, daaronder:

L. WIENER.

Omschrift: * LEOPOLD PREMIER ROI DES BELGES *
FETES DU COMMERCE D'ANVERS 1 ET 2 AOUT 1863

Kz. Op eene gemetselde kade, rechts, waarop: LEOP. WIENER SC., staan de Belgische en de Nederlandsche Maagd; de eerste met het Belgische wapen aan hare voeten, begroet met de opgeheven rechterhand de scheepvaart, voorgesteld door eene vrouw met drietand in den arm, staande op een door onzichtbare roeiers voortbewogen schip. De Nederlandsche Maagd, met de rechterhand steunende op eene kolom, de jaartallen 1648—1792—1839 en 1865 dragende, waartegen het Nederlandsche wapen rust, toont haar een ontrold perkament met afhangend zegel, waarop: ART. 1 tot en met ART. 6 te lezen is. Op den achtergrond een schip; aan den voet der kade de stroomgod van de Schelde, liggende op een waterurn, waarop: ESCAUT.

Omschrift: AFFRANCHISSEMENT DE L'ESCAUT
TRAITÉ DU 19 JUIL. 1863.

Brons, gr. 74 m.M.

Mijne collectie.

OSS.

W. Zw.

VERGADERINGEN
VAN HET
Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde
in 1896

(Uittreksel uit de Notulen)

Bestuursvergadering 12 Mei.

.... het voorstel om het aantal gewone leden van 30 op 40 te brengen, wordt voorlopig aangehouden, aangezien er thans slechts 26 plaatsen bezet zijn.

5^e Jaarlijksche Vergadering 16 Juni te Nijmegen.

Zie Tijdschrift IV (1896), blz. 220.

De 2^e bestuursvergadering is om verschillende redenen eerst gehouden 14 Januari 1897

.... benoemd tot buitenlandsch lid, de heer Prof. Dr. A. DUNING, te Quedlinburg.

Besloten wordt op de a.s. Jaarvergadering eenige wijzigingen in de Statuten voor te stellen.

Jaarverslag van den Secretaris

Wederom mag ik U wijzen op eene uitbreiding van onzen kring. Op 31 December 1896 telden wij 87 leden, tegen 84 een jaar geleden, en wel:

2 eereleden,
28 gewone leden,
25 buitengewone leden en
32 buitenlandsche leden,

en dit niettegenstaande wij het verlies te betreuren hadden van den heer Mr. A. J. ENSCHEDÉ te Haarlem, die overleed en van den heer MAURICE PROU te Parijs, die uit ons Genootschap trad.

Ingevolge de keuze der Jaarlijksche Vergadering van 16 Juni 1895, waren de bestuursplaatsen als volgt bezet:

Voorzitter	de heer	TH. M. ROEST.
Vice-Voorzitter	„ „	Mr. L. W. A. BESIER.
Penningmeester	„ „	C. H. F. A. CORBELIJN BATAERD.
Secretaris	„ „	JOH. W. STEPHANIK.
Conservator	„ „	H. G. DU CROCQ.

De jaarvergadering werd gehouden op 16 Juni te Nijmegen; het Bestuur vereenigde zich op 12 Mei, terwijl de 2^e bestuursvergadering om verschillende redenen tot 14 Januari 1897 moest worden uitgesteld.

Finantieel was 1896 een gunstig jaar. De rekening toch geeft in ontvangsten *f* 1030.08^s, in uitgaven *f* 808.52^s, zoodat het bedrag van *f* 221.56 op 1897 kon worden overgeboekt.

Het Tijdschrift bleef niet alleen binnen de perken van het aangevraagde crediet, maar, doordien verschillende schrijvers de onkosten der platen voor eigen rekening namen, mochten wij ons zelfs met een batig saldo verheugen.

H. M. de Koningin-Weduwe Regentes, betuigde ook dit jaar weder Hare hooge sympathie voor onze studie bij 't aanvaarden van den gebonden vierden jaargang van 't Tijdschrift.

Amsterdam,
13 Juni 1897.

JOH. W. STEPHANIK.

**Inkomsten en Uitgaven van 't Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde.
Genootschapsjaar 1896.**

<i>Ontvangsten.</i>			<i>Uitgaven.</i>		
Aan Saldo A.P.	f	146 37 ^s	Per Tijdschrift	f	741 80
„ Contributiën	„	637 17	„ Uitschotten Secretaris . .	„	22 50
„ Jaarlijksche bijdrage van den Heer H. G. DU CROcq	„	25 —	„ „ Penningmeester	„	44 22 ^s
„ Idem N.N.	„	25 —	„ Saldo	„	221 56
Tijdschrift:					
Verkochte exemplaren	„	133 98			
Meerdere overdrukken	„	22 65			
Geschonken platen	„	30 05			
Rente 1896	„	9 86			
	f	1030 08 ^s		f	1030 08 ^s

Aldus nagezien en goedgekeurd in de Vergadering van 16 Juni 1897, gehouden te Utrecht.

(was get.) W. K. F. ZWIERZINA.

(„ „) SPEELMAN.

Verlag van den Conservator.

Bij mijn vorig verslag uitte ik den wensch, dat het volgende omvangrijker mocht zijn. Tot mijn leedwezen is dit niet het geval, zooals uit het volgende blijkt.

Onze penningverzameling werd met 6 stuks vermeerderd.

De muntverzameling met 20 stuks uitgebreid.

Dringend beveel ik wederom de verzamelingen van het Genootschap in de voortdurende belangstelling der Leden aan.

Juni 1897.

De Conservator,
H. G. DU CROCQ.

Aanwinsten van de Bibliotheek.

Le Florin dit „Strampraische gulden.” Extr.

Geschenk van den Heer TH. M. ROEST.

Quatre monnaies de Guillaume de Bronckhorst, seigneur de Batenbourg et de Steyn. (1556—1573) Overdr.

Trois monnaies liégeoises inédites. Extr

Un denier inédit de Pepin le Bref. Extr.

Un esterlin au type anglais, frappé par Renard de Schönau. Extr.

Quatre monnaies inédites ou peu connues de 's-Heerenberg et de Stevensweerd. Extr.

Geschenk van den Heer Burggraaf B. DE JONGHE
Münzgeschichte der Schweiz von Leodogar Corr-
gioni. 4°.

Geschenk van den Heer P. STRÖHLIN

La monnaie de Iovingien ou Saint-Donat (894—
1025 (?)). Extr.

Du prétendu atelier carolingien de Venasque Extr.

De la circulation des Florins d'Utrecht en Dauphiné,
à Avignon et dans le Comtat Overdr.

De la détermination des monnaies du dauphin
Louis I (1410—1415). Extr

Geschenk van den Heer ROGER VALLENTIN

Mittheilungen der Bayerischen Numism. Gesellschaft.
XIV. Jahrgang 1895.

Penning op het gouden jubelfeest van Musis Sa-
crum te Dongen in 1890. (N-Br.) Overdr

Twee Noordbrabantsche wielrijders prijs-medailles.
Overdr.

Draagpenninkje van het gild van St. Jan te Kaats-
heuvel (N-Br.). Overdr.

Gedenkpenning ter herinnering aan het bezoek van H.H. M.M. de Koninginnen aan de Z. provinciën, 15—24 Mei 1895. Overdr.

Twee gouden-bruiloftspenningen van de familie de Jong van Beek en Donk.

Geschenk van Jhr. M. A. SNOECK

Penning op de verlegging van de uitmonding der Maas. Overdr.

Geschenk van Jhr. Mr. M. W. SNOECK.

Gildepenning van Abraham Hildernisse, deken van het timmermansgilde te Middelburg. Overdr.

Gedenkpenning uitgereikt aan Mr. G. N. de Stopelaar. Overdr.

Iets uit de geschiedenis der Zeeuwsche Assignaten in 1795. Overdr.

Geschenk van Mej. M. DE MAN.

Catalogus der Numismatische Verzameling van het Bat. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, door Mr. J. A. van der Chijs

Geschenk van het Genootschap.

Appunti di numismatica romana. XXXVII. Estratto.

Geschenk van den Heer F. GNECCHI.

De drie merkwaardige schellingen: Het schild, het lam en de gulden van gewicht, door A. Hollestelle.

Geschenk van den Heer A. HOLLESTELLE.

Verslag der commissie ter verzekering eener goede bewaring van gedenkstukken van Geschiedenis en Kunst te Nijmegen.

Geschenk van den Heer TH. ABELEVEN.

Verslag Museum van Oudheden. Groningen 1892—95.

Geschenk van Mr. J. A. FEITH.

La numismatique du jubilé de Saint-Rombaut à Malines en 1795. Extr.

Geschenk van den Heer V. DE MUNTER.

In memoriam Umberto Rossi, door Solone Ambrosoli.

Geschenk van den Heer SOLONE AMBROSOLI,

Uebersicht über die Münzgeschichte des Kaiserlichen freien weltlichen Stifts Quedlinburg.

Geschenk van Dr. ADALBERT DÜNING.

In ruiling met ons Tijdschrift.

Annuaire de la Société française.

Numismatische Zeitschrift. Wien, 24, 26, 27ster Band.

Rivista Italiana di numismatica.

Revue suisse de numismatique.

Revue belge de numismatique

Aanwinsten van de Numismatische Verzameling.

A. Munten.

Gelderland	1787.	Stuiver.	
Holland	1738.	"	
"	1739.	"	
"	1754.	"	(dubb)
Zeeland	1739.	"	
Utrecht (st.)		Duit (Z.)	

O. I. Comp Holland 1755. $\frac{1}{2}$ Duit (Z)
 " " 1762. $\frac{1}{2}$ " "
 Utrecht 1762. $\frac{1}{2}$ " "

Geschenk van den Heer C. W. BRUINVIS.

Gelderland 1764. 3 g.

Friesland 1601. $\frac{1}{2}$ 28.

Geschenk van den Heer H. G. DU CROCQ.

Stel munten der Z. A. Republiek.

Geschenk van den Heer Jhr. Mr. BEELAERTS VAN
 BLOKLAND.

B. Gedenkpenningen.

1837 Overlijden F. L. Wilhelmina, Koningin der
 Nederlanden. Z. 41 m.M.

1863. Neerland's onafhankelijkheid L. 37 en 34 m.M.

1887. Koning Willem III 70 jaar B. 39 m.M.

1896. Bezoek aan Limburg B. verz. 42 m.M.

Geschenk van den Heer H. G. DU CROCQ.

1896. Rijksmuseum Amsterdam B. 50 m.M.

Geschenk van den Heer C. W. BRUINVIS.

1895. Gedenkpenning aangeboden aan Mr. G. N. de
 Stoppelaar.

Geschenk van Mr. DE STOPPELAAR.

Verslag van de Commissie voor de Redactie van 't Tijdschrift

Weinige waren ditmaal de artikelen die wij over muntkunde ontvingen. Zij beperkten zich tot vier onbeschreven munten van 's-Heerenberg en Stevensweert, een batenburgschen duit (variëteit) en tot een blik in Lombok's muntwezen.

Hieraan sluiten zich: een overzicht van de muntvondsten in Nederland van 't jaar 1894, de geschiedenis van de Zeeuwsche assignaten (1795) en van 't particulier papierengeld in Nederlandsch-Indië. Nicolaas Heynsius als numismaat werd heidacht.

Des te grooter was 't aantal artikelen over allerlei penningen, en wel:

Gedenkenningen op 't bezoek onzer Koninginnen in Brabant, Limburg, Overijssel en te Londen; op den 70^{en} jaardag van ons me-

delid, den heer Mr. G. N. de Stoppelaar (1895) en ter eere van den heer W. G. ten Houte de Lange (1870) te Alkmaar. Verder twee gouden-bruiloftspenningen (1764 en 1886) van de familie de Jong van Beek en Donk.

Bij deze sluiten zich aan: de gedenkpenningen op 't verleggen van de Maasmonding, op 't 50-jarig bestaan van „Muis Sacrum” te Dongen (1890) en van „Souvenir des Montagnards” te Tilburg, op 't 25-jarig feest van de Stoomvaart-Mij Nederland en van Liefdadigheid naar Vermogen te Amsterdam; ten slotte de maskerade-penning van Leiden 1895.

Tot dusverre was nog weinig bekend omtrent de vervaardiging der legpenningen. Wij meenen daarom onze lezers verheugd te hebben met 't uitgeven van alle gegevens die de brabantse muntmeestersrekeningen der 17^e en 18^e eeuwen over dit onderwerp bevatten.

Ook plaatsten wij de historische bijzonderheden omtrent den alkmaarschen vroedschapspenning en dien van 't timmermansgild te Middelburg.

Ten slotte eenige prijs- en strooipenningen van de tentoonstellingen te Amsterdam 1883, Veendam 1891 en Amsterdam 1895; van de wielrijderswedstrijden in Noord-Brabant; en een draagteeken van de vereeniging St. Jan te Kaatsheuvel.

In de 2^e aflevering openden wij eene rubriek „Gemengde Berichten.” In deze zullen wij de talrijke kleine mededeelingen opnemen, welke geen stof genoeg tot een zelfstandig artikel opleveren en wier bewaring toch gewenscht is.

Ons medelid, de heer A. BOM, trad wederom als uitgever en verspreider van 't Tijdschrift op en verdient zeker een woord van dank voor zijne vriendelijke bemoeiingen.

TH. M. ROEST.

MARIE DE MAN.

JOH. W. STEPHANIK.

LEDENLIJST

EERE-LEDEN

Dagteekening der benoeming

- LE VICOMTE B. DE JONGHE, rue du Trône 60, Ixelles. 17 Juni 1894.
TH. M. ROEST, Conservator van het Munt- en Penningkabinet van Teyler's Genootschap te Haarlem, Rapenburg 31, Leiden, Lid-Oprichter. 16 Juni 1896

GEWONE LEDEN

- C. H. F. A. CORBELIJN BATTAEERD, Notenboomstraat 87, Groenlo, Lid-Oprichter.
ADRIAAN BOM, Keizersgracht 149, Amsterdam, Lid-Oprichter.
P. J. VAN DIJK VAN MATENESSE, Grootte Markt 10, Schiedam, Lid-Oprichter.
Jhr. Mr. J. M. H. J. DE GREZ, Hinthamerstraat 4, 's-Hertogenbosch, Lid-Oprichter.
Jhr. M. A. SNOECK, Kamerheer in b. d. van H. M. de Koningin, Bestuurder van 't Prov. Genootschap van K. en W. in Noord-Brabant, C. 22, Hintham, Lid-Oprichter.
JOH. W. STEPHANIK, Conservator van 't Munt- en Penningkabinet van 't Kon. Oudheidk. Genootschap te Amsterdam, Keizersgracht 414, Lid-Oprichter.

Mr. L. W. A. BESIËR, Voorzitter van het Muntcollege, Maliesingel 24, Utrecht.	12 Juni 1892.
J. GERADTS, Kasteel Aerwinkel, Posterholt (Limburg).	—
O. G. H. HELDRING, Majoor der Infanterie, Lange- straat 30, Amersfoort.	—
CHR. J. VAN EECHEM, Burgemeester, Putten (Veluwe).	—
TH. H. A. J. ABELEVEN, Van Welderenstraat 54, Nijmegen.	—
C. W. BRUINVIS, Oudegracht 184, Alkmaar.	—
J. H. W. UNGER, Gemeente-Archivaris, Kruiskade, Rotterdam.	—
Mejuffrouw MARIE DE MAN, Conservatrice van 't Munt- en Penningkabinet van 't Zeeuwsch Genoot- schap der Wetenschappen, St. Pieterstraat 39, Mid- delburg.	—
Jhr. C. M. C. A. VAN SYPESTEYN, Lange Voorhout 46, 's-Gravenhage.	—
Mr. J. A. FEITH, Rijks-Archivaris, Martini plein 181, Groningen.	18 Juni 1893.
H. J. C. VAN GEMUND, Assistent aan het Koninklijk Munt- en Penningkabinet te 's-Gravenhage, Kleine Houtstraat 48, Haarlem.	17 Juni 1894.
Dr. H. J. DE DOMPIËRE DE CHAUFËPIË, Directeur van het Koninklijk Munt- en Penningkabinet, Ja- vastraat 70c, 's-Gravenhage.	—
Mr. G. N. DE STOPPFLAAR, Conservator van de oudh. verzameling op het raadhuis, Langedelft 22/23, Middelburg.	—
H. G. DU CROOC, Leidschegracht 11, Amsterdam.	—
L. C. VAN DEN BRANDELER, Kapitein van den Gene- ralen Staf, Sweelinckstraat 34, 's-Gravenhage.	16 Juni 1895.
W. I. FREDZES, Voorstraat 64, Utrecht.	—
W. K. F. ZWIËRZINA, Ontvanger der registratie en domeinen, Alphen a/d Rijn.	—
H. KUPERS, Wilhelminastraat 46, Haarlem.	16 Juni 1896
Jhr. H. M. SPEELMAN, Schotersingel 11, Haarlem.	—
Mr. P. DEKETH, Piet Heinstraat 3, 's-Gravenhage,	—
AUG. SASSEN, Archivaris, Steenweg, Helmond.	16 Juni 1897.
Jhr. Mr. M. W. SNOECK, C, 22, Hintham	—

BUITENGEWONE LEDEN

W. J. FORTUIJN DROOGLEVER, Oud-Notaris, Westhaven 156, Gouda.	12 Juni 1892.
Dr. L. P. H. SCHOLS, Breedestraat 23, Maastricht.	—
J. A. ORT, Kolonel, Zwolschestraat 13, Deventer.	—
D. C. MEIJER Jr., Vondelstraat 51, Amsterdam.	—
Mr. W. M. VAN LANSCHOT, Weesstraat 134a, 's-Hertogenbosch.	18 Juni 1893.
B. J. A. BRUYNSTEYN, Van Baerlestraat 13, Amsterdam	—
J. E. TER GOUW, Koningsstraat 38, Hilversum.	—
Dr. L. J. A. BRAAKENBURG, Hooglandsche Kerkgracht 23, Leiden.	—
A. C. M. VAN ETTEN, Ingenieur, Damrak 13, Amsterdam.	—
F. H. BARON VAN VERSCHUER, Willemsplein 2, Arnhem.	—
Jhr. Mr. P. L. VAN MEEUWEN, Nieuwstraat 183, 's-Hertogenbosch.	17 Juni 1894.
Jhr. H. E. RAM, Ingenieur, Peperstraat 142, 's-Hertogenbosch.	—
E. PH. ERFMANN, Binnenweg 112, Rotterdam.	—
Mr. F. A. J. VAN LANSCHOT, Huize Zegenwerp, St. Michiels-Gestel.	—
A. TH. HARTKAMP, Marnixkade 9, Amsterdam.	—
Jhr. Mr. W. C. G. VAN EYSLINGA, Wirdumerdijk 9, Leeuwarden.	16 Juni 1895.
JAN HORDIJK JACZM., Voorstraat 410, Dordrecht.	—
J. PH. M. MENGER, Voorstraat 35, Utrecht.	—
Mr. W. A. BARON VAN VERSCHUER, 's-Gravenhage	—
Mr. C. G. J. BIJLEVELD, Nassausingel 2, Nijmegen.	16 Juni 1896.
Mr. H. J. D. D. ENSCHEDÉ, Zijlstraat 27, Haarlem.	—
J. D. OORTMAN GERLINGS, Oudegracht 72, Utrecht.	—
Ds. H. A. J. LITGE, Keizersgracht 717, Amsterdam.	—
Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Koninginnegracht 62, 's-Gravenhage.	16 Juni 1897.
ANTH. BEGEER, Oudegracht 17, Utrecht.	—
Mr. M. C. NIJLAND, Sneek.	—

Jhr. Mr. A. F. O. VAN SASSE VAN YSSELT, van Tuldenstraat 48, 's-Hertogenbosch.	16 Juni 1897.
II. VAN RIJCKEVORSEL, Vughtsterstraat 49, 's-Hertogenbosch.	—
H. D. DE WITT HAMER, Lange Kerkstraat 30, Goes.	—

BUITENLANDSCHE LEDEN

E. VAN DEN BROECK, rue du Commerce 50, Bruxelles.	12 Juni 1892.
ALPH. DE WITTE, Ingénieur, rue du Trône 49, Ixelles.	—
Cav. ERCOLE GNECCHI, via Gesù 8, Milano.	—
LE COMTE TH. DE LIMBURG-STIRUM, rue de la Loi 166, Bruxelles.	—
G. GUMONT, Avocat à la cour d'appel, rue de l'Aqueduc 19, Saint-Gilles-Bruxelles.	—
LE BARON FÉLIX BETHUNE, Chanoine et prélat de Sa Sainteté, rue d'Argent 40, Bruges.	—
Cav. Fco. GNECCHI, via Filodrammatici 10, Milano.	—
Mr. J. A. VAN DER CHIJNS, Lands-Archivaris, Batavia.	—
CAMILLE PIQUÉ, Conservateur du Cabinet numismatique à la Bibliothèque royale, rue Dupont 70, Schaerbeek.	9 Aug 1892.
V. DE MUNTER, Agent de la Banque nationale, rue Haute 30, Audenarde.	—
AMÉDÉE DE ROISSART, Conseiller de la cour d'appel de Bruxelles, avenue de la Couronne 12, Ixelles.	—
F LÉON NAVEAU, Docteur en droit, Château de Bomershoven, Tongres.	—
Dr HANS RIGGAUER, Conservator des k. Münzkabinets, München.	—
ARTHUR ENGEL, rue de la Tour 40, Paris-Passy.	—
LE BARON JEAN BETHUNE, Oost-Roosbeke.	—
CHARLES VAN SCHOOR, Procureur général près la cour d'appel de Bruxelles, avenue Louise 93, Bruxelles.	—
P. I. B. RUIJS DE PEREZ, rue Joseph II 26, Bruxelles.	18 Juni 1893.
LE CHEV. FRED. MAYER VAN DEN BERGH, rue de l'Hôpital 21, Anvers	—

ROGER VALLENTIN DU CHEYLARD, Officier d'Académie, Receveur des Domaines, St. Péray, (Ardèche).	8 Sept. 1893.
MAURICE BARBEY, Château de Valleyres, Valleyres.	—
LE CHEV. L. C. M. VAN EERSEL, Major d'Etat-major, Chef d'Etat-major de la 2ieme Dn. de Cavalerie, Vieille route 70, Anvers (Berchem).	—
GEORGE C. ADAMS, Broadway 410, Cincinnati (Ohio).	—
H. C. DOUWES DEKKER, Controleur 2e klasse bij het binnenlandsch bestuur, Padang Oelak Tanding.	—
ROBERT A. C. THIRKELL, Collins-street, Tattersall's-Club, Hobart (Tasmania).	24 Sept. 1893.
P. BORDEAUX, Advocat, Boulevard Maillot 98, Neuilly sur-Seine.	24 Mei 1894
JOHN EVANS, Nash Mills, Hemel Hempstead, Engeland.	—
W. O. GALOIS, Vice-President van den Raad van Ned. Indie, Batavia.	—
PAUL CH. STROEHLIN, Président de la Société Suisse de numismatique, rue de la Cité 20, Genève.	17 Juni 1894.
A. VISART DE BOCARMÉ, rue des Aiguilles 18, Bruges.	5 Juli 1894.
A. DE MEUNYNCK, rue Masséna 23, Lille.	10 Oct. 1895.
LE DR. C. BAMPS, rue Vieille 23, Hasselt (Belgique).	—
Prof. DR. A. DUNING, Quedlinburg.	14 Jan. 1897.

INHOUD

	Blz.
Le jeton dans les comptes des maîtres des Monnaies du duché de Brabant aux XVII ^e et XVIII ^e siècles, par M. A. DE WITTE	5, 173 et 285
De oorsprong der zilveren Manen, door Mejufrouw M DE MAN	22
Paulus van Vianen, door D. C	26
Eenige opmerkingen naar aanleiding van de 's-Hertogenbossche Geefhuispenningen, door W. S.	34
Eenige opmerkingen omtrent de 's-Hertogenbossche Brandspuitpenningen, door W. S.	39
Inhoudsopgave der Tijdschriften die het Genootschap in ruiling ontvangt. 44, 157, 270 en 351	
Gemengde berichten :	
Penningen op de expeditie tegen de Baliërs op Lombok in 1894. -- Een Pietas voor een Nehalemnia aangezien. -- Ontbinding der gilden te 's-Hertogenbosch, publicatie van 25 Oct. 1798. -- Aanvullingen DIRKS 1813--63. -- Eieren als geld. -- Nog een gedenkpenning van de Liedertafel „Souvenir des Montagnards" te Tilburg	46

	Blz.
Les monnaies des seigneurs de Bronchorst-Baten- bourg. par M. TH. M. ROEST.	59
Penningen van het St. Lucia- of Bakkerinnengilde te Zierikzee, door Mejuffrouw M. DE MAN .	84
Bijdragen tot de Penningkunde van Noord- Brabant, door Jhr M. A SNOECK . 87, 187 en 301	
Beschrijving der Medailles sedert 23 November 1890 tot 1 Januari 1897 geslagen aan de Kon. Fabriek van Zilverwerken, firma C J. Begeer te Utrecht, door W. K. F. ZWIERZINA . 119, 226 en 325	
In memoriam Mr. G. J. Th Beclaerts van Blok- land, door D. C.	152
In memoriam Mr. W. J. Royaards van den Ham. Redactie	156
Gemengde berichten:	
Les trouvailles de monnaies des années 1895 et 1896. — Le Fèvre de Montigny, vijf en twintig jaar Burgemeester van Bergschenhoek. — Eieren als geld	160
Iets over een gildepenny van de scheepstim- merlieden te Zierikzee, door Mejuffrouw M. DE MAN	219
Twee Sneeker Magistraatspenningen, door Mr. M. C. NIJLAND.	258
Mededeeling aan de Leden omtrent 't verhan- delde in de Jaarlijksche Vergadering van 16 Juni l.l. te Utrecht	266
Gemengde berichten:	
Troisch- of goudgewicht. — Variëteiten van Nederlandsche munten. — Een muntvervalscher gestraft. — Boekaankon- diging. — Prijsvraag voor een gedenkplaat ter gedachtenis aan H. M. Inhuldiging bianen Amsterdam in 1898 . . .	272

	Blz.
Les monnaies frappées à Bois-le-Duc, par les archiducs Albert et Isabella, par M. le Vte B DE JONGHE	321
De Alkmaarsche Loterijpenning (1703) door C. W. BRUINVIS	339
Gemengde berichten:	353
Gildebrief van Tiel 1475. — Aanvulling DIRKS Ned. Pen- ningen	353
Vergaderingen van het Genootschap (Notulen).	358
Jaarverslag 1896 van den Secretaris	359
Jaarverslag van den Penningmeester	361
Jaarverslag van den Conservator.	362
Jaarverslag van de Commissie voor Redactie van 't Tijdschrift	367
Ledenlijst	370
Inhoudsopgave	375
Verwijzing der Platen	378
Errata.	378

VERWIJZING DER PLATEN.

Plaat I.		No. 9. . . zie blz. 71
No	1 . . .	zie blz. 60
	" 2 . . .	" " —
	" 3 . . .	" " 61
	" 4 . . .	" " 62
	" 5 . . .	" " 63
	" 6 . . .	" " 65
	" 7 . . .	" " 69
Plaat II.		Plaat III.
No.	8 . . .	zie blz. 220
		Plaat IV.
		No. 1 . . . zie blz. 324
		" 2 . . . " " 325

ERRATA.

Blz 273 5^e v. b. staat: densekens, lees: deusekens

Errata van Jaargang V (1897)

Blz	6	13 ^e	regel	van	boven	staat:	alley,		lees:	alloy.
„	8	3 ^e	„	„	„	„	: ius,	„	: ins.	
„	16	18 ^e	„	„	„	„	; aau,	„	: n ^o .	
„	58	4 ^e	„	„	„	„	: von,	„	: van.	
„	64	15 ^e	„	„	„	„	: ou,	„	: au.	
„	66	en volgende		„	„	„	: Ecu,	„	: Ecu.	
„	78	8 ^e regel van boven		„	„	„	: Etats,	„	: Etats.	
„	101	2 ^e	„	„	„	„	: dux.	„	: dvx.	
„	101	5 ^e	„	„	„	„	„	: „	: „	
„	114	2 ^e	„	„	„	„	: Frins,	„	: Prins.	
„	142	15 ^e	„	„	„	„	: ornamenten,	„	: ornemen-	
„	143	en volgende		„	„	„	: ornament,	„	: ornament.	
„	157	7 ^e regel van onderen		„	„	„	: 1397,	„	: 1897.	
„	161	laatste regel		„	„	„	: 78,	„	: 98	
„	166	2 ^e en volgende regels		„	„	„	: esterlin,	„	: escalin.	
„	169	11 ^e regel van boven		„	„	„	: mertentak,	„	: mirtentak.	
„	236	3 ^e en 6 ^e reg.		„	„	„	: Andwerpen.	„	: Antwerpen.	
„	237	1 ^e regel		„	„	„	: Alsvoor,	„	: Als voren.	
„	239	en volgende		„	„	„	: ornament,	„	: ornement.	
„	265	12 ^e regel van onderen		„	„	„	: Twentschf,	„	: Twentsche.	
„	252	5 ^e	„	„	„	„	: ornamenten,	„	: ornemen-	
„	252	13 ^e	„	„	„	„	: geornamenteerden	„	: geornemen-	
									teerden.	
„	270	9 ^e	„	„	„	„	: de,	„	: du.	
„	271	5 ^e	„	„	„	„	: a,	„	: a.	
„	304	15 ^e	„	„	„	„	: richters,	„	: ters.	
„	305	7 ^e	„	„	„	„	: Royale,	„	: royale.	
„	371	10 ^e	„	„	„	„	: L. C. van den Brandeler,	lees:	Jhr.	
									L. C. van den Brandeler.	
„	374	4 ^e	„	„	„	„	: Major,	lees:	Lieut-Colonel.	
